

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Výroční zpráva o činnosti 2015

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou je příspěvkovou organizací zřízenou Královéhradeckým krajem. Je zapsána v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové v oddílu Pr, vložce číslo 687 a jeho činnost je vymezená ve Zřizovací listině ze dne 25.9.2009

Tato zpráva o činnosti za rok 2015 je zpracována podle osnovy obsažené ve Směrnici č.7 Rady Královéhradeckého kraje k řízení příspěvkových organizací zřízených krajem a obchodních společností založených krajem.

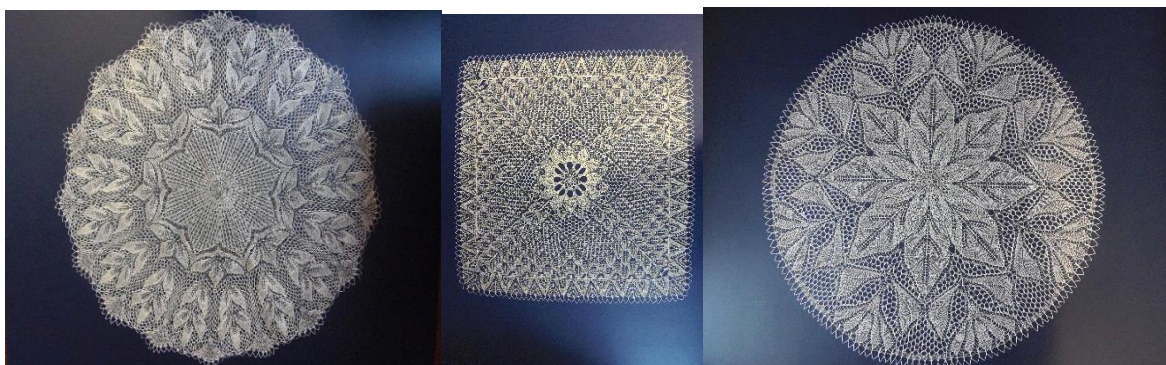
Adresa muzea: Muzeum a galerie Orlických hor, Jiráskova 2, 516 01 Rychnov nad Kněžnou
IČO: 00371149
telefon: 494 534450
www. moh.cz

Sbírky Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou jsou zapsány v Centrální evidenci sbírek (CES) vedené Ministerstvem kultury České republiky pod evidenčními čísly MRK/002-05-06/135002 (sbírka muzea) a číslem GRK/001-06-29/015001 (galerie).
Muzejní knihovna je zapsána v evidenci knihoven pod číslem 3545/2003

Péče o sbírky

Jedním z nejdůležitějších úkolů muzea je, jak to vyplývá ze zřizovací listiny a legislativních předpisů **péče o sbírkové fondy, jejich rozšiřování, evidování a inventarizování.**

Po ujasnění situace s přijímáním darů do muzejních sbírek se podařilo obohatit fond sbírkových předmětů o předměty, které byly muzeu darovány. Mimořádný je třeba unikátní dar 463 háčkovaných deček, které budou představeny veřejnosti na výstavě v roce 2016 v prostorách muzea ve Vamberku. Zapsány byly i ptačí preparáty, které jsou umístěny ve voliére v Sýpce a byly do muzea převedeny z majetku Rokytnice v Orlických horách.

Do přírůstkové knihy muzea bylo zapsáno celkem 423 přírůstkových čísel.

Z toho do přírodovědné podsbírkky bylo zapsáno 200 přírůstkových čísel lišejníků. Jsou to lišejníky z vlastní terénní práce botanika. Dále bylo obsazeno číslo 345/2015 – 396/2015. Těchto 52 přírůstkových čísel zahrnuje 70 kusů preparátů, které jsou v expozici v Rokytnici v Orlických horách a byly nám v roce 2015 převedeny z majetku Rokytnice v Orl. horách.

Historická podsbírkka čítá 171 přírůstkových čísel, jež obsahují 1078 kusů předmětů. Většinou se jedná o dary, ale podařilo se uzavřít 4 kupní smlouvy na díla předních textilních výtvarnic.

V archeologii bylo obsazeno 693 přírůstkových čísel zahrnujících 13 234 ks sbírkových předmětů. Jedná se o předměty z vlastních výzkumů - převážně zlomky keramiky.

I sbírka Orlické galerie, která je v CESu vedena samostatně, byla obohacena. Jednalo se především o grafické listy Dana Jandové, velkorysý dar obrazu Lumíra Nedvídky. Rovněž se podařilo 1 dílo zakoupit. Celkem bylo zaevidováno 125 přírůstkových čísel.

Veškeré údaje za rok 2015 spjaté s vedením evidence sbírkových předmětů v přírůstkové knize jsou rovněž zapsány do Demusu - modul Evidence (vede se rovněž papírová evidence – karty)

Do modulu Demus- Katalog se průběžně převádí záznamy ze systematické papírové evidence a jsou doplňovány o fotodokumentaci.

Dodávka dat na Ministerstvo kultury ČR do Centrální evidence sbírek (CESu) byla odeslána spolu s protokoly o proběhlých inventarizacích a kopiemi záznamů z přírůstkových knih.

Ze zákona č. 122/2000 Sb. a následných nařízení vlády ČR o ochraně sbírek muzejní povahy vyplývá povinnost **revidování sbírek**.

V organizaci je stanoven plán inventarizace sbírek muzea s výhledem na 10 let (2007 – 2016) tak, aby během tohoto období prošly inventarizací všechny sbírkové předměty zároveň s kontrolou evidence a případným doplněním v modulu Demus:

Inventarizace historické podsbírk

V roce 2015 bylo zrevidováno celkem 1 630 sbírkových položek a dále bylo dohledáno 583 sbírkových předmětů. Inventarizační komisí, která pracovala ve složení: Ing. Tereza Zemánková – předsedkyně a členové Mgr. Tereza Vinterová a Tomáš Sladek, sepsala inventarizační protokoly s výčtem nedohledaných položek i s návrhy nápravných opatření na konzervování.

Záznamy o inventarizacích byly zaslány společně s pravidelnou aktualizací sbírek na oddělení CES MK ČR.

Vzhledem k odchodu botaničky do důchodu byla provedena předávací mimořádná inventarizace entomologické, herpetologické, ichtyologické a entomologické sbírky. Inventarizace vykázala drobné nedostatky, s tím, že chybějící položky budou dohledány do další pravidelné revize.

Spolupráce

Spolupráce s obcemi a městy rychnovského regionu

Muzeum a galerie Orlických hor trvale spolupracuje nejen s regionálními a celostátními organizacemi obdobného zaměření, ale i s městy i obcemi našeho regionu, tak aby plnilo své poslání jako vzdělávací a kulturní instituce regionu Orlických hor.

Dlouhodobá je spolupráce s Javornicí (Památník Vojtěcha Sedláčka), Slatinou nad Zdobnicí, Rybnou nad Zdobnicí (Galerie p. Selichara), Olešnicí v Orlických horách (expozice betlémů), Rychnovem nad Kněžnou (zápůčka soukenického betlému, který je umístěn ve vstupní hale Městského úřadu v Rychnově nad Kněžnou. Do programu Poláčkova léta byly zahrnuty výstavy v Orlické galerii. Vzhledem k nejasnostem s rekonstrukcí synagogy nebyly v roce 2015 uspořádány koncerty Poláčkova léta.

Již samozřejmostí je spolupráce s Městem Vamberk. V roce 2015 proběhlo další Mezinárodní setkání krajčárek a rovněž Bienále. Významnou mírou k úspěšnosti této akce přispělo Muzeum rajky ve Vamberku, které je jedním ze spolupořadatelů. Pracovnice muzea vypracovaly propozice soutěžní přehlídky Bienále, Akce se připravovala již od prosince, kdy proběhla první seznamující schůzka s novými představiteli města, na které byla nastavena pravidla spolupráce při zajišťování Bienále a které se zúčastnily i další partnerské organizace. Snahou je skloubit možnosti všech kulturních institucí města s opravdu hodně náročným časovým harmonogramem Mezinárodního setkání ve Vamberku

Na vyžádání městských úřadů se odborní pracovníci vyjadřují k územním plánům měst a obcí, k životnímu prostředí a přírodovědným lokalitám, archeologickým lokalitám, dále k záměrům EIA.

Velmi významná je spolupráce s Rokytnicí v Orlických horách, kde došlo k otevření nového muzea v bývalé sýpce.

Spolupráce s ostatními vzdělávacími institucemi

Dlouholetá je spolupráce s Městskou knihovnou v Rychnově nad Kněžnou, Městskou knihovnou v Kostelci nad Orlicí, ve Vamberku, Doudlebách nad Orlicí či Týništi nad Orlicí v oblasti práce s regionální literaturou. V součinnosti s knihovnami jsou pořádány přednášky na dohodnuté téma (archeologické výzkumy v regionu, památky, přírodovědné lokality.). Ve spolupráci s Městskou knihovnou Vamberk proběhla noc literatury a náš nový botanik prováděl s týnišťskou knihovnou přírodovědné procházky po okolí Týniště nad Orlicí.

Mnoho let se muzeum zapojuje do projektu Villy Novy Okno do minulosti. Ten spočívá v kombinaci návštěv klasických muzejních expozic a návštěvy střediska experimentální archeologie v Uhřínově.

Již letitá je spolupráce s okresní přírodovědnou komisí biologických olympiád při Školském zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Hradeckého kraje (ŠZDVPP HKH) při organizaci **okresních kol biologických olympiád - kategorie C a D**. Botanička muzea ohodnotila celkem 33 samostatných prací a vstupních úkolů soutěží.

Muzeum se snaží prohloubit spolupráci se školkami a školami v regionu. Školy jsou zvány na různé akce v muzeu a dle jednotlivých požadavků jsou pro ně pořádány přednášky v souladu s učebními osnovami a plány.

Spolupráce s obdobnými zařízeními:

Jak je již dlouholetým zvykem snaží se jednotliví odborní pracovníci navazovat kontakty s partnery z podobných zařízení tak, aby si mohli vyměňovat zkušenosti a získat nebo poskytovat pomoc při řešení obdobných problémů. Botanik Josef Halda se aktivně zapojuje do přípravy každoročních Bryologicko-lichenologických dnů. Archeologové B. Dragoun a dr. Beková pracují v různých archeologických komisích, mají kontakty na Archeologický ústav v Praze, Národní památkový ústav v Pardubicích, i na jiná muzea. Nový botanik je členem Východočeské pobočky botaniků.

Pracovníci muzea se zapojují do práce oborových komisí muzeí v rámci AMG /např. setkání krajských sekcí, oborová komise knihovníků, konzervátorů, archeologů, botaniků, muzeologická, Archeoložka muzea byla členkou pracovní komise, která se snažila aktivně připravit poznámky k připravovanému zákonu o památkové péči..

Odborní pracovníci na vyžádání poskytují muzeím v širokém regionu i metodickou pomoc v oblasti archeologie (dr. Beková), knihovnictví a muzejnictví (I. Krejčí), konzervátorské péče, či v oblasti výtvarného umění (dr. Jaroš – člen poradního sboru pro sbírky Městského muzea Ústí nad Orlicí,, soudní znalec).

Velmi úzká je spolupráce nejen s regionálními muzei – Muzeum turistiky a zimních sportů v Deštném v Orlických horách (výměna putovních výstav, zapůjčování předmětů), Městským muzeem Dobruška (ředitel je členem našeho poradního sboru pro sbírky), ale i s muzei jiných regionů (Muzeum Mladoboleslavska, Technickým muzeem v Brně – spolupráce s etnografkou muzea, která je členkou poradního sboru pro sbírky, Regionálním muzeem ve Vysokém Mýtě, Národním ústavem lidové kultury ve Strážnici, Městským muzeem Žamberk, Vlastivědným muzeem v Šumperku...).

Rovněž na velmi dobré úrovni funguje spolupráce s ostatními regionálními muzei Královéhradeckého kraje – pracovníci si vyměňují zkušenosti a informace z jednotlivých oborů. Muzea si zapůjčují sbírkové předměty na výstavy a prostřednictvím MVS i literaturu.

Dlouhodobá je spolupráce se zámekem v Potštejně, kam muzeum zapůjčilo několik předmětů a obrazů do expozice, zámekem v Kostelci nad Orlicí a zámekem v Rychnově nad Kněžnou (zapůjčky).

II. Specifické úkoly jednotlivých oddělení

Oddělení vědeckovýzkumné:

Botanici: Mgr. Voškerušová , RNDr. Halda, Mgr. Jan Doležal

V průběhu roku 2015 došlo k personálním změnám i v oddělení vědeckovýzkumném. Paní botanička Mgr. H. Voškerušová odešla do důchodu a za ní nastoupil nový botanik Mgr. Jan Doležal.

Paní botanička až do svého odchodu do důchodu aktualizovala databáze **Vlastivědná charakteristika lokalit regionu Orlických hor a Podorlicka**, dále "**Rozšíření zvláště chráněných a ohrožených druhů vyšších rostlin**

Byla členkou okresní přírodovědné komise biologických olympiád. Písemně zpracovala posudek na 33 samostatných vstupních úkolů kategorie C a kategorie D.

Databáze budou i nadále využívány pracovníky muzea a budou sloužit pro badatele.

Další botanik je odborníkem na mechy a lišejníky. Provádí inventarizaci a evidenci herbářových položek lišejníků do muzejního herbáře, terénní sběry nejen v regionu Orlické hory, jejich zpracování a následné publikování. Průběžně probíhá sběr, determinace, herbářování a fotografování lišejníků. Do evidence přírodovědné podsbírký bylo i v roce 2015 zapsáno 200 položek.

Průběžně je doplňována a aktualizována počítačová databáze Červený seznam lišejníků – www.jjh.cz.

Účastnil se bryo-licheodnů, které pořádala Bryologicko-lichenologická sekce ČBS v Moravském Krasu (Jedovnice).

25. 4. vedl jarní exkurzi do PP Pasák v Jeseníkách. Akce proběhla ve spolupráci s Vlastivědným muzeem v Šumperku.

11.4.2015 vedl jarní lichenologickou exkurzi pro Východočeskou pobočku ČBS na PP Peliny u Chocně. Výstupem z exkurze bude odborný článek.

Pokračoval v systematickém zpracování entomologické sbírky (II. stupeň evidence).

Zpracovával grantové posudky pro Přírodovědeckou fakultu UK v Praze a Českou zemědělskou univerzitu v Praze. Byl oponentem bakalářské práce na Fakultě životního prostředí ČZU v Praze.

Přednesl příspěvek na konferenci „Tundra v srdci Evropy“, kterou pořádala Správa KRNPu v Peci pod Sněžkou.

Své poznatky prezentoval na přednáškách pro Přírodovědeckou fakultu UHK. Téma přednášek: Arktická ekologie.

Je hlavním redaktorem sborníku Orlické hory a Podorlicko a Acta musei Richnoviensis. Svolává a vede schůzky redakční rady.

Mgr. Jan Doležal: botanika (cévnaté rostliny)

Pracovní náplň botanika Jana Doležala spočívala především v soustavném floristickém průzkumu regionu (okolí Albrechtic nad Orlicí, Lípy nad Orlicí, Týniště nad Orlicí, Žďáru nad Orlicí, Borohrádku, Rašovic a Rychnova nad Kněžnou). Dále také v excerpce historických (literárních), vlastních údajů, pořádání exkurzí a přednášek pro laickou i odbornou veřejnost, doplňování a obohacování herbářových sbírek, publikaci nejzajímavějších nálezů v botanických periodících a zajišťování managementu na lokalitách ohrožených rostlin.

Botanická sezona roku 2015 byla poměrně bohatá na významné nálezy vzácných a ohrožených druhů rostlin. Největším úspěchem je nález kriticky ohroženého nehtovce přeslenitého (*Illecebrum verticillatum*), který je současně i novým druhem pro květeny východních Čech

Mezi další zajímavé nálezy patří například některé ohrožené druhy, které zatím nebyly v rychnovském regionu nalezeny, nebo se zde vyskytují jen velmi vzácně. Jedná se o puchýřku útlou (*Coleanthus subtilis*) a úpor peprný (*Elatine hydropiper*) od Žďáru nad Orlicí, rmen smrdutý (*Anthemis cotula*) nalezený na více lokalitách v okolí Albrechtic nad Orlicí a v Rychnově nad Kněžnou, šklebivec přímý (*Misopates orontium*) od Albrechtic nad Orlicí, nebo pomněnka různobarvá (*Myosotis discolor*) z okolí Týniště nad Orlicí, Albrechtic nad Orlicí a Borohrádku.

Podářilo se též nalézt dva nově zavlečené druhy rostlin, které zatím nebyly v České republice pozorovány. První z nich je zapalička apulijská (*Tordylium apulum*) z čeledi miříkovitých (*Apiaceae*), které byla zavlečena do železniční stanice Borohrádek až z Černé Hory z bauxitových dolů v okolí města Nikšić. Druhou z nich je nově zplanělá okrasná rostlina rdesno hlavaté (*Persicaria capitata*) z čeledi rdesnovitých (*Polygonaceae*), které bylo nalezeno zplanělé v Týništi nad Orlicí.

Průzkumy probíhaly buď samostatně, či s kolegy z dalších botanických pracovišť (Věra Samková a Jaroslav Zámečník - Muzeum východních Čech v Hradci Králové; Michal Ducháček - Národní muzeum v Praze; Zdeněk Kaplan, František Krahulec - Botanický ústav akademie věd České republiky v Průhonicih).

Nálezová databáze za rok 2015 obsahuje více než 2 tisíce floristických údajů. Bylo též pořízeno několik desítek herbářových sběrů (např. *Ambrosia artemisiifolia*, *Centaureum pulchellum*, *Coleanthus subtilis*, *Eragrostis minor*, *Illecebrum verticillatum*, *Puccinellia distans*, *Sanguisorba officinalis*, *Silaum silaus* a další).

zapalička apulijská (*Tordylium apulum*)

Vědecká činnost a spolupráce na projektech v roce 2015

Projekt excelence: Centrum analýzy a syntéza rostlinné diversity PLADIAS (Hlavní řešitel: Milan Chytrý, MU Brno; Spolurešitelé: Petr Pyšek, BÚ AV ČR Průhonice a Jan Lepš, JČU České Budějovice)

Od roku 2015 spolupracuje botanik Jan Doležal na projektu PLADIAS a její taxonomické a fyto geografické části zabývající se tvorbou expertních map rozšíření cévnatých rostlin v České republice. Funguje zde jako regionální expert a kriticky posuzuje a doplňuje floristická data z regionu východních Čech.

Cílem mapování je vytvořit síťové mapy vybraných rodů a čeledí coby základ pro budoucí Atlas rozšíření rostlin ČR. Každá z map bude mít svého konkrétního autora (případně spoluautory). Řádně zpracované mapy dodané v dohodnutém termínu budou spolu s komentářem (k rozšíření, míře ohrožení, trendům ústupu nebo naopak šíření, výrazným ekologickým vazbám, atd.) publikovány v sérii speciálních článků v časopise Preslia. Prvních 75 map je již dokončeno a zveřejněno v časopise [Preslia](#).

Růstové a reprodukční vlastnosti polyhaploidů v rodu *Pilosella* (Spolurešitel: František Krahulec, BÚ AV ČR Průhonice)

Od roku 2014 je botanik Jan Doležal zapojen do projektu zabývající se růstovými a reprodukčními vlastnostmi v rodu *Pilosella* (česky chlupáček). Studie probíhá na modelovém hexaploidního druhu chlupáček červený (*Pilosella rubra*).

Pokus probíhá v zahradních podmínkách na souboru jedinců vypěstovaných ze semen odebraných v přírodě (obr. 4). V současnosti je pěstováno na pokusné zahradě více jak 2 tisíce exemplářů, z čehož je přibližně 250 hybridů a 50 polyhaploidů (tedy jedinců s polovičním stupněm ploidie). Výstupy budou publikovány v renomovaných botanických periodících.

Květena východních Čech (Koordinátor Z. Kaplan, BÚ AV ČR Průhonice)

Spolupráce na projektu Květena východních Čech probíhá již od roku 2010. Cílem je vytvořit publikaci o rozšíření regionálně významných druhů cévnatých rostlin.

Za dobu působení v tomto projektu se podařilo nalézt několik nových druhů pro východní Čechy, například violku písečnou (*Viola rupestris*) či chlupáček štetinatý (*Pilosella rothiana*). Z dalších významných nálezů jmenujme například bělolist obecný (*Filago vulgaris*) a bělolist žlutavý (*Filago lutescens*), ostřici vřesovištní (*Carex ericetorum*), vratičku měsíční (*Botrychium lunaria*) a vratičku heřmánkolistou (*Botrychium matricariifolium*) či zimozelen okoličnatý (*Chimaphila umbellata*).

Akce pro veřejnost pořádané v roce 2015

Botanické vycházky po okolí Týniště nad Orlicí pořádala Městská knihovna Týniště nad Orlicí a vedoucím byl Jan Doležal. Na těchto procházkách se účastníci představili běžné, ale i vzácnější druhy rostlin. V měsíci říjnu proběhla v městské knihovně v Týništi nad Orlicí společná beseda s promítáním fotografií z uplynulých vycházek.

Účastnil se podzimního setkání muzejních botaniků 2015 (20. října 2015) – Botanické oddělení MZM, Hviezdoslavova 29a, Brno-Slatina a konference **Ohrožená květena ČR a regionální červené seznamy** (28. a 29. listopadu 2015) – Velká geologická posluchárna, budova děkanátu PŘF UK, Albertov 6, Praha 2.

Plánovaná konference se soustředila na nejrůznější aspekty ochrany rostlinných druhů a hodnocení jejich skutečného momentálního ohrožení. Hlavním cílem byla širší diskuse a navázání úzké spolupráce se všemi zájemci, kteří se chtějí podílet na získávání a neustálém doplňování kvalitních dat pro probíhající projekty i pro v budoucnu plánované nové vydání Červeného seznamu ČR

Archeologie: PhDr. Martina Beková, Bohumír Dragoun (zkrácený úvazek), M. Votoček (zkrácený úvazek na dobu určitou) dokumentátorka Jitka Kadeřávková

Vzhledem k počtu dozorovaných akcí a velkých plošných výzkumů bylo v roce 2015 nutné přistoupit k posílení pracovního úvazku (doba určitá).

V roce 2015 bylo dozorováno celkem 300 akcí. Z toho bylo celkem 22 malých záchranných výzkumů.

Plošné a systematické výzkumy

Velké plošné výzkumy jsme provedli na dvou rodinných domcích v Klášteře nad Dědinou (ty byly hrazeny z programu PPZAV), v cihelně v Kostelci nad Orlicí, na hradě Orlíku a na přístavbě podnikatelského objektu v Dobrušce a Týništi nad Orlicí na původních městských parcelách.

Druhou sezónu pokračoval výzkum záchranný výzkum na pohřebišti ve Vojenicích.

Na původní městské parcele v **Dobrušce, při čp. 10** byl proveden plošný záchranný výzkum a to do hloubky až 2, 5m. Výzkum předcházel založení přístavby, která zaujala celou plochu původního dvora a byla do něj hluboce zaříznuta. Prozkoumána byla poměrně složitá situace stavebního vývoje objektu až do 13. století a bylo doloženo, že původní vzezření této strany města a především jejího opevnění bylo jiné, než s jakým počítají historické prameny.

Další městská parcela byla zkoumána v **Týništi nad Orlicí v rámci přístavby u čp. 91**. Zde bylo postupováno v základových pasech a nepodařilo se dosáhnout časnějšího časového horizontu než 15. stol.

V **Kostelci nad Orlicí** byl proveden plošný záchranný výzkum v novém záboru cihelny směrem k vrcholu kopce Tabulka. Nalezen byl okraj osady kultury popelnicových polí, pokročilejšího slezskoplatěnického stupně HB-HC.

Pokračoval záchranný výzkum pohřebiště popelnicových polí narušeného hlubokou orbou **ve Vojenicích**. Záchrannou akci, na níž nebyly investorské prostředky, se podařilo zajistit prostřednictvím studentských prací universit Praha, Hradec Králové a Olomouc (studenti archeologie). Vykopáno bylo celkem 21 hrobů a několik drobných reziduí. V dolním prostoru sond AB, CD (u lesa) byl odkryt celý prostor mezi nimi a byly nalezeny pozůstatky mohylových těles s významnými hrobovými stratigrafiemi. Celá situace byla velmi podrobně dokumentována

a to i 3D scanningem. Nutno poznamenat, že veškeré náklady na laboratorní zpracování předchozí sezóny (2014) a na nutné služby – zaměření, skenování a na drobnou techniku na výzkumu (vysavač, postřikovače) nesly na svých bedrech spolupracující univerzity. Výzkum byl předběžně publikován na mezinárodní konferenci EIA a to jak předneseným referátem, tak exkurzí pro účastníky přímo na výzkumu.

Další sezónou pokračoval i výzkum **na hradě Orlíku u Humpolce**, výzkum druhé hradní kuchyně.

V podzimních měsících proběhly rozsáhlé terénní akce na dvou rodinných domcích **v Klášteře nad Dědinou** a to na terénním zárezu pro **novostavbu pana Hojného (pův. čp. 4) a přístavbu pro čp. 21 pana Opočenského**. Zjištěno bylo původní zdivo kláštera včetně výpadové branky do nivy, půdorysy pozdějších staveb panského sídla a rozsáhlý destrukční horizont kláštera včetně požárových vrstev. Při čp. 21 bylo nalezeno řadové slovanské pohřebiště, které nutně existenci cistrerciáckého kláštera předcházelo. Tento nález zásadně mění náhled na počátky klášterišť. Ba tyto výzkumy byly částečně dotovány z jednorázově otevřeného programu PPZAV.

Ostatní záchranné výzkumy - hl. liniové stavby

Byl zabezpečován archeologický dohled na všech liniových a větších stavbách okresu Rychnov n. Kn., dozorována byla i památková zóna Nové Město.

Veškeré stavby jsou průběžně spravovány přes celorepublikový registr: pí Kadeřávková

Spolupráce s laickou veřejností – sběry

V týmu spolupracovníků, podílejících se na průzkumu regionu prostřednictvím sběrů působí již více než desítka byt' amatérů ale velmi kvalitně poučených. Pokračují sběry na lokalitách z loňských sezón (zejména Třebešov, Liberk, Bolehošť). Několika dalšími akcemi pokračoval průzkum sídliště **v Pulicích**, orba zde byla ale velice mělká a nalézány byly již spíše jednotlivosti. Díky pomoci spolupracovníků je možné průběžně kontrolovat stav známých archeologických lokalit. Naši spolupracovníci nám prohlédli jak plochu výzkumu v cihelně v Kostelci, tak v širším okolí a našli několik bronzových artefaktů patřících k sídlišti. Stejně tak nám průběžně pomáhali s detektorovou kontrolou na výzkumu pohřebiště ve Vojenicích, bez nich by nebylo možné dodržet nutný standart výzkumu metalických období.

Sběry a detektorový průzkum se stává nedílnou součástí strategie výzkumu velkoplošných záborů „na zelené louce“, tedy v poslední době především hal v okolí automobilky.

Další zpracování nálezů

Veškerý keramický materiál získaný na záchranných akcích je umýván, sáčkován a základně seřazen, případně i skenován. K ošetření keramiky jsou využíváni i universitní praktikanti, pod jejím vedením Jitky Kadeřávkové. Průběžně je zpracovávána dokumentace z výzkumů, pro přednáškové potřeby sestavovány prezentace (Jitka Kadeřávková: Kolokvia 2014, Vojenice 2014 a 2015 pro mezinárodní prezentaci na konferenci EIA).

Inventarizace

Do vlastního muzejního fondu bylo zapsáno celkem 663 položek (především výzkum z Opočno Trčkovu náměstí, Vojenice 2014 atd.), celkem 13 234 ks. Elektronická evidence vojenického pohřebiště byla předána v rámci konzervátorské zprávy, bylo možné ji pouze překopírovat do Demusu a po té zapsat do knihy.

Ostatní

Průběžně jsou plněny odborné povinnosti - služba badatelům, konzultace okolním muzeím.

Působnost v republikovém výboru archeologických pracovníků muzeí.

Pravidelná účast v regionál. sdružení arch. - VRAK.

Účast v programu centrální databáze ARCHIV, zisk této databáze pro spravované území. Plněn i požadavek zahrnovat všechny, tedy i negativní, dozorované akce.

Pro Archeologický ústav jsou zpracovávány závěrečné odborné zprávy o výzkumu (v roce 2015 - 13 zpráv). I zde je nutné zkonstatovat velký dluh v odevzdávání odborných zpráv, neboť v současnosti probíhají stavební práce takřka nepřetržitě a nezbývá časový prostor pro zpracování.

Historička - Mgr. Tereza Vinterová

V náplni práce historičky je především zpracovávání archivních dokumentů a jejich vyhodnocování, vedení a zpracovávání systematické evidence.

Úzce spolupracuje s etnoložkou muzea při zpracování podkladů pro centrální evidenci sbírek.

Hojnou mírou se podílela na přípravě výstav Secese a Od závory k fabce.

Digitalizovala fotografie z fotoarchivu v rámci přípravy výstavy Secese, připravila texty a popisky, doplnila nové informace ke sbírkovým předmětům, především v určení autorů vystavovaných plaket a výrobců předmětů ze skla a porcelánu.

Opravila chybně určené sbírkové předměty v rámci přípravy výstavy o zámcích a klíčích.

Aktivně se zapojila do instalace již zmíněných výstav.

Spolupracuje s badateli vyřizováním badatelských dotazů i při jejich osobní návštěvě (lidová architektura, velocipedy, 1. světová válka, kostel Nejsvětější Trojice v Rychnově, mlýn v Prorubkách, Jan Axamit, stará fara v Častolovicích...)

Etnologie - zkrácený úvazek – Mgr. Martina Rejzlová

Jedním z nejvýznamnějších úkolů je zpracovávání sbírkové evidence předmětů náležejících do etnografické sbírky, včetně fotografické dokumentace a podkladů pro evidenci (kontrola darovacích, kupních a hospodářských smluv)

Převod papírové systematické evidence do počítačové databáze DEMUS, zpracovávání podkladů pro CES.

Spolupráce se sbírkovým oddělením při inventarizaci sbírek, zprostředkovávání SP badatelům

Etnoložka muzea se výrazně zasloužila o přípravu akcí v Muzeu krajky Vamberk. Neustále spolupracuje při doplňování databáze o krajkářství, která je vlastně otevřenou databází, kterou pravidelně aktualizujeme. Aktivně se zapojila i do práce v depozitářích ve Vamberku, neboť všechny předměty je třeba nově uložit, v evidenci označit lokaci a případně i zrevidovat staré popisy a evidenci doplňovat o fotodokumentaci.

Samozřejmostí je pomoc při instalaci a reinstalaci výstav v muzejní expozici, v muzeu krajky a v galerii.

S ředitelkou muzea spolupracuje při organizaci tradičního muzejního jarmarku.

Výrazně se podílela při přípravě **Mezinárodního setkání krajkářek 2015** a **7. bienále české krajky**.

Instalace, následně deinstalace a odvoz výstavy Emilie Frydecké, která se konala od 26.6. – 5.7.2015 ve výstavních prostorách Sokolovny Vamberk opět u příležitosti Mezinárodního setkání krajkářek. Instalace a deinstalace Bienále české krajky.

Oddělení správy sbírek:

Správa depozitářů – Ing. Tereza Zemánková

Velkou část pracovní náplně tvořila soustavná práce se sbírkovými předměty (vyhledávání a vydávání sbírek na výstavy, do expozic vlastních i cizích a jejich zpětné uložení, kontroly stavu sbírek, vytipování ohrožených předmětů a jejich předávání k následnému ošetření, revize a poskytování informací pro badatele apod.).

Podářilo se přesehovat do vyklizené chodby přestěhovat geologické a paleontologické sbírky, čímž se uvolnila část depozitáře pro archeologické sbírky.

Soustavně jsou doplňovány údaje do databáze DEMUS – formulář Evidence podle jednotlivých tříd.

Celkem do databáze DEMUS bylo přepsáno 8 912 karet.

DIGITALIZACE SBÍREK

Ke konci roku 2015 pracovnice správy depozitáře prováděla fotodokumentaci sbírkových předmětů. Na základě pořízení nového muzejního digitálního fotoaparátu (Sony CyberShot DSC-W800) dojde v příštím roce k zintenzivnění fotodokumentace sbírkového fondu.

Od roku 2015 jsou rovněž v rámci digitalizace skenovány i sbírkové předměty z fondu pohlednic a starých fotografií. Tento způsob dokumentace je však pomalý, a vzhledem k početnosti tohoto fondu velmi zdoluhavý, i přesto se nové pracovníci paní M. Homolkové ve fotoarchivu podařilo dosud zpracovat celkem 10 536 pozitivů.

Kontrola stavu dlouhodobě zapůjčených sbírek jiným subjektům proběhla v roce 2015 v těchto institucích: v Sýpce – Muzeu Orlických hor v Rokytnici v Orlických horách (revize stálé expozice přírody a řemesel Orlických hor) a na obecním úřadě v Olešnici v Orlických horách (revize Utzůva mechanického betléma).

POHYB SBÍREK

V roce 2015 za účelem konání krátkodobých výstav byly vypůjčeny předměty ze sbírky muzea těmto subjektům:

Vypůjčky:

Muzeum východních Čech, Hradec Králové – „Výstavy o květnu 1945“

Regionální muzeum, Vysoké Mýto – „Výstavy o květnu 1945“

Muzeum krajky, Vamberk – „Krajka v lidovém prostředí“

Sýpka – Muzeum Orlických hor, Rokytnice v Orlických horách – „Výstava Českolovenské legie ve Francii 1914-1918“

Zámek v Rokytnici v Orlických horách – „Výstava během adventního jarmarku na zámku“

Celkem bylo vystaveno 5 smluv o vypůjčce a v nich bylo zahrnuto celkem 71 kusů sbírkových předmětů, dále byla ke dni 31.12.2015 provedena kontrola a prodloužení dlouhodobých smluv.

Další činnosti

Průběžně byl sledován stav sbírek – samozřejmostí bylo měření teploty a vlhkosti v depozitářích a jejich vyhodnocování a podávání návrhů na preventivní konzervátorské zásahy.

Dále se podílela na přípravě dvou výstav s názvem: „Secese – užitě umění a móda ve sbírkách rychnovského muzea“ a „Od závory k Fabce – zámky a klíče od středověku po 21. století“ (k těmto výstavám provedla propagaci). Pomáhala i při přípravě vánočního jarmarku.

Přihlásila se na základní kurz – Škola muzejní propedeutiky v Praze, který pořádá Asociace muzeí a galerií ČR. Kurz bude zakončen odevzdáním a obhajobou závěrečné práce a závěrečnou zkouškou v příštím roce.

Spravuje i reprezentativní stránku Muzea a galerie Orlických hor na facebooku (<https://cs-cz.facebook.com/www.moh.cz>), na které pravidelně informuje veřejnost o dění v muzeu, na čem současně kolegové pracují, o probíhajících výstavách a akcích.

Konzervátorská dílna – pan T. Sládek

Konzervátorská dílna slouží především k základnímu ošetření sbírkových předmětů, čištění a konzervaci nově získaných SP, dále konzervaci předmětů pro vlastní výstavní činnost.

Konzervátorským zásahem prošly předměty pro výstavu Zámky a klíče:

5O274, 5O833, 2A30, 5O30, 2A26, 5O23, 5O34, 5O27, 5O21, 5N161, 5O254, 5O269, 5O232, 5O231, 5O827, 5O802, 5O215, 5O781, 5O227, 5O268, 5O105, 5O104, 5O114, 5O113, 5O129, 5O94, 5O134/1, 5O134/2

Předměty na výstavu Secese:

plakety: 18C6, 18C17, 18C18, 18C20, 18C21, 18C15, 18C14 obrázky: 19I29/3, 19I29/2, 19I29/5, 19I21

Probíhá zpracování bronzového depotu ze Semechnice, který čítá cca 200 položek. Tento nález byl ve spolupráci s Centrem resturování Technického muzea v Brně podrobně analyzován a v současné době probíhá konzervace (ARUP, MGOH)

S ohledem na náročnost konzervování pokračují konzervátorské práce velmi pomalu,

Pro výstavu Pec nám spadla Vamberk bylo zrestaurováno cca 20 nádob.

Pro doplnění biotopové vitríny v Sýpce v Rokytnici v Orlických horách byl proveden sběr vhodné druhy vegetace (rákos obecný, chrastice rákosovitá apod.) do biotopové vitríny na její doplnění a dokončení vč. ošetření před vystavením.

Ornitologický sběr v roce 2015 činil 25 exponátů.

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou však musí využívat i externí konzervátorská pracoviště. Proběhla další etapa odborného restaurování Utzova betlému (provádí restaurátor s licencií MK CR Kamil Andres). Muzeum dále zadalo restaurování unikátních secesních šatů restaurátorce s licencií. Muzeum rovněž spolupracuje s katedrou restaurování v Litomyšli.

Knihovna

Na činnosti knihovny se i v roce 2015 hodně projevila pracovní zainteresovanost knihovnice - ředitelky na plnění jiných pracovních úkolů.

Hlavní náplní oddělení je budování fondu regionální a studijní literatury – akvizice, katalogizace. Zapsáno bylo pouze 51 přírůstků, neboť knihovnice z nedostatku finančních prostředků nenakupovala všechny potřebné tituly. Počet výpůjček byl ve srovnání s rokem 2014 přibližně na stejné úrovni – 863 výpůjček.

Kromě katalogizace nových přírůstků probíhá i rekatalogizace knih a dále je doplňována báze analytického popisu.

Knihovna své služby poskytuje nejen pracovníkům vlastní organizace, ale je přístupná i pro badatele z řad studentů a ostatních zájemců a poskytuje služby dle platného knihovního zákona v rozsahu a za podmínek knihovního řádu. I v roce 2015 byla doporučována „individuálně objednaná návštěva“

Na vyžádání jsou poskytovány rešerše na dané téma a jsou zodpovídány bibliografické dotazy.

Pokračuje spolupráce s Městskou knihovnou v Rychnově nad Kněžnou, Vamberk hlavně s uspokojováním služeb uživatelům ohledně regionální literatury a dat. Informace uživatelům jsou poskytovány i s využitím jiných muzejních fondů (archiv, hudební archiv, sbírky).

I v roce 2015 pokračovala spolupráce s katedrou českého jazyka FF UK Praha ohledně odborného zpracování rukopisů a na vyžádání jsou badatelům poskytnuty i staré tisky k prostudování případných rukopisných vpisků. Jejich zpracované výsledky by měly být publikovány v roce 2016,

Rychnovský chrámový sbor využívá hudební archiv muzea k obohacování svého repertoáru.

Potřeby odborných pracovníků muzea jsou řešeny i prostřednictvím MVS (meziknihovní výpůjční služba), citace na odbornou literaturu jsou získávány i prostřednictvím jiných informačních zdrojů.

Orlická galerie

Péče o sbírky

Inventarizace a pohyb sbírek

Velkou akcí bylo stěhování plastik Karla Hladíka z prostor na II. nádvoří do depozitářů a nových výstavních prostor. Z důvodu likvidace stálé expozice Karla Hladíka byly všechny plastiky kompletně přestěhovány do nových depozitářů v Orlické galerii a do areálu rychnovské nemocnice (Hladík). Byla instalována nová stálá expozice. Současně byly přestěhovány i depozitář obrazů a depozitář plastiky.

Restaurování a konzervace sbírek

Ošetřeny sbírkové předměty OG a MGOH pro stálou expozici a výstavy. 10 plastik Ladislava Beneše bylo restaurováno studenty FR v Litomyšli Univerzity Pardubice.

Zápůjčky

Zápůjčka obrazů malířů Orlických hor a Podorlicka do Galerie P. J. Selichara v Rybné nad Zdobnicí.

Zápůjčka souboru kreseb a grafiky V. Sedláčka do Památníku Vojtěcha Sedláčka v Javornici.

Zápůjčka souboru sochařských děl Ladislava Beneše na Fakultu restaurování Univerzity Pardubice na základě Smlouvy o spolupráci při zajištění vzdělávací činnosti k restaurování.

Badatelé

Badatelům z řad studentů a institucí byly poskytnuty informace prostřednictvím e-mailu nebo v osobním jednání:

OÚ Slatina nad Zdobnicí, konzultace k obrazu I. Krčmářové

JUDr. Jiří Fuks, malíř v Rybné (Špála, Slavíček)

tomherny@centrum.cz malíř Ivan Bednář a OG, dotaz

Mgr. Tereza Zemánková, restaurátorská zpráva k epitafu Kryštofa Betengela na zámku v Rychnově nad Kněžnou, dotaz

Mgr. Tereza Zemánková, obrazový soubor Křížové cesty z kostela v Bělé u Liberka, dotaz

František Stárek, Voknoviny, informace o výtvarnících Ladislavu Netkovi a Ladislavu Plívovi

PhDr. Vlastimil Havlík, PhD., Muzeum B. Němcové, Česká Skalice, malíř Václav Šafař – zastoupení ve sbírkách

Jiří Kaloč, dokumentace nástěnných maleb v objektu Matrixu

Jana Cermanová, Muzeum a galerie Hořice v Podkrkonoší, život a tvorba sochaře Josefa Nováka (1883 Rychnov nad Kněžnou -1958 Praha) - dotaz

Nakladatelství OSSIS - Václav Šedivý, Tábor, dotaz na zastoupení Jana Vítězslava Duška (8. 6. 1891 Makov, 2. 3. 1966 Tábor) ve sbírkách

Muzeum krajky Vamberk

V roce 2014 došlo k slavnostnímu otevření rekonstruovaného muzea.

Mezi hlavní náplň činnosti v roce 2015 bylo přestěhování sbírek, jejich uložení a, inventarizace. Tento proces je velmi zdlouhavý, protože je třeba doplnit lokaci na kartě, provést revizi záznamu a případně provést drobný konzervátorský zásah.

V roce 2015 se Vamberk stal dějištěm Mezinárodního setkání krajkářek a soutěžní přehlídky Bienále české krajky. Pracovnice muzea připravily propozice soutěže, oslovily výtvarnice, svolaly komisi

soutěže a konečně celou soutěžní výstavu nainstalovaly. Vedoucí pobočky Marie Hulcová byla tajemnicí soutěže,

V červnu byl připraven plakát, byly rozeslány výsledky hodnocení, pozvánky na slavnostní večer. Na slavnostním večeru bylo rozdáno ocenění dle jednotlivých kategorií. Celkové zhodnocení pro zdravotní indispozici pí Hulcové přečetla ředitelka MGOH Irena Krejčí.

Výstava Bienále trvala od 26.6. do 26.7. 2015.

V rámci setkání zajistily a nainstalovaly pracovnice MKV i další doprovodnou výstavu Digi krajky Emílie Frýdecké, která se konala ve výstavní síni Městského klubu Vamberk.

Muzeum krajky Vamberk má i své facebookové stránky, které mají hojnou návštěvnost.

V souvislosti s ukončením projektem Centrum krajky byla zpracována a předložena první monitorovací zpráva.

Sýpka – Muzeum Orlických hor- personální obsazení 2,5 úvazku + dohoda topič

V prosinci 2013 byla pro veřejnost otevřena moderní muzejní expozice „Přírodou za řemesly Orlických hor“, která vznikla s cílem přiblížit široké veřejnosti vazbu člověka na prostředí, v němž žije. Tradiční regionální řemesla Orlických hor jsou tak v souladu s touto myšlenkou představována ve vazbě na přírodní zdroje. Součástí expozice je unikátní třípatrový model lesního biotopu. Ten obsahuje více než 50 preparátů živočichů, především ptáků. Pozitivní je také skutečnost, že ani jeden z těchto tvorů nezahynul záměrně za účelem jeho preparace. Návštěvník tak má možnost detailně si prohlédnout tvory, které normálně zahlédne pouze letmo.

Díky použití moderní audiovizuální techniky se návštěva expozice „Přírodou za řemesly Orlických hor“ stává nevšedním zážitkem. Zvědavější návštěvníci ocení přístup k interaktivní encyklopedii s množstvím doplňujících informací.

Kulturně výchovná činnost

III. 1. Výstavní činnost

- **Expozice muzea** - I. patro Kolowratského zámku

Výstavní sezóna v prostorách muzejní expozice v prvním patře Kolowratského zámku byla zahájena 25. dubna a ukončena 6. prosince

Návštěvní doba:

duben, květen, říjen, listopad:	denně kromě pondělí	9.00 – 13.00	14.00 – 16.00
červen až září:	denně kromě pondělí	9.00 – 13.00	14.00 – 17.00

Vzhledem k finančním možnostem instituce bylo rozhodnuto, že se připraví dlouhodobější výstavy.

Secese. Užité umění a móda ve sbírkách rychnovského muzea : 25.4. – 30. 8. 2015

Výstava představila ukázky secesního užitého umění ze sbírek rychnovského muzea. Velký prostor byl věnován i bytovému textilu, oděvům a oděvním doplňkům, návrhům secesních krajek od Johanna Hrdličky, který působil na c. k. Ústředním krajkářském kurzu ve Vídni.

V muzejní knihovně se dochovalo několik výpravných knih z tohoto období, na nichž se podíleli dva z nejvýznamnějších tvůrců vídeňské secese – Josef Hoffmann a Kolo Moser.

V kraji pod Orlickými horami se secese projevila v architektuře, ve zpracování náhrobků a pomníků, ale také v grafické výzdobě inzerátů v místních novinách

Posel z Podhoří nebo v grafickém zpracování skvostného diplomu čestného měšťanství Rychnova nad Kněžnou

Od závory k Fabce – Zámky a klíče od středověku po 21. století :19.9. – 6.12.2015

Výstava z vlastních sbírek, která představila zámky a klíče. Exponáty pocházely z Rychnova nad Kněžnou a okolních měst a obcí. Vedle tří základních druhů zámků (ke dveřím, truhlám a visacích) byly součástí výstavy i nejrůznější předměty, které se daly uzamknout.

Velký prostor byl věnován i firmě FAB.

K této výstavě byl vydán malý katalog, který byl vydán díky finančnímu daru firmy ASSA ABloy. Text katalogu připravila Mgr. Tereza Pavlíčková.

Návštěvnost : 2711 osob

2. Galerie - II. patro Kolowratského zámku

STÁLÁ EXPOZICE

Stálá expozice

Činnost Orlické galerie v Rychnově nad Kněžnou v roce 2015

STÁLÁ EXPOZICE

30. dubna 2015 byla znovuotevřena stálá expozice OG ve 2. patře Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou. Expozice byla doplněna zápůjčkou z HG v Novém Městě na Moravě, GASK v Kutné Hoře a soukromého majetku o díla Václava Špály, Antonína Slavíčka a Oldřicha Hlavsy. Expozice **Malíři Orlických hor** je trvale rozšířena o výstavu **Malíři v Říčkách** z fondů OG (Alois Fišárek, Josef Štolovský, Josef Matička, Miloslav Holý, Miloslav Hégr, Richard Wiesner, Václav Hrbek) a o dlouhodobé zápůjčky z majetku města Rychnov nad Kněžnou (**Lumír Nedvídek**, 3 obrazy), ak. mal. Jiřího Kaloče (**Jiří Kaloč, Milénium**), ak. mal. Petra Bergera (**Miloslav Holý, Slatinský rok**, 12 obrazů) a Karly Zemánkové (**kolekce soch Ladislava Zemánka**). V roce 2015 byla stálá expozice opět rozšířena o sál s expozicí **Pařížské roky Věry Jičínské** (dlouhodobá zápůjčka z majetku Městského muzea v Dobrušce). Bylo restaurováno několik rámu a upravena adjustace některých děl. Výstavní sály stálé expozice jsou doplněny informačními texty, uvádějící jednotlivá oddělení instalace. Instalace byla doplněna kolekcí restaurátorských prací studentů magisterského a bakalářského studia Fakulty restaurování Univerzity Pardubice v Litomyšli na výstavě **Restaurované sochy Ladislava Beneše ze sbírek Orlické galerie**.

Vzhledem k úsporným opatřením byla zrušena síň Karla Hladíka na druhém nádvoří (byla podána výpověď a prostory byly vráceny majiteli) a expozice byla zřízená v mramorové chodbě ve druhém patře.

VÝSTAVNÍ ČINNOST

V roce 2015 uspořádala Orlická galerie několik výstav. Pro jejich realizaci využila OG jak vlastních sbírkových fondů, tak také fondů MGOH a jiných institucí a zápůjček od soukromých sběratelů a vystavujících autorů. Všechny výstavy byly zahájeny vernisáží s kulturním programem. V rámci výstavního programu byly připraveny programy pro veřejnost a žáky a studenty místních škol.

Adolf Born – Nejen Mach a Šebestová

Výstava kreseb a grafiky Adolfa Borna, spojená s dětskou dílnou pro školy, byla připravena ze sbírek a ve spolupráci s Galeríí výtvarného umění v Havlíčkově Brodě a Městským muzeem a galerií v Poličce. Výstava komponovaná ze dvou částí nabídla dětem i žákům základních škol jednak seznámení se s ilustračním a grafickým dílem Adolfa Borna, jednak prostřednictvím jednoduchým úkolů malému divákovi seznámit se s vybranými autory a díly také stálé expozice

Na slavnostní vernisáži v pátek 24. 4. 2015 výstavu zahájil úvodním slovem kurátor galerie dr. Karel Jaroš. Výstava byla zpřístupněna do 14. 6. 2015

Galerie na cestách - Surrealismus, Skupina '42 a český informel – pohledy do sbírek Galerie moderního umění v Hradci Králové

Od roku 2014 Galerie moderního umění v Hradci Králové prochází rozsáhlou rekonstrukcí. Orlická galerie využila již podruhé této přestávky v expoziční činnosti hradecké galerie a zapůjčila si pro sezónu 2015 tři velké obrazové kolekce, reprezentující vynikající fond galerie a zachycující tři základní etapy českého výtvarného umění ve 20. století - kolekci autorů ovlivněných surrealismem, kolekci výtvarníků Skupiny '42 a tvorbu jejich tvorbu z první poloviny 40. let 20. století. Velice silně a reprezentativními díly byla zastoupena kolekce prací představitelů české abstraktní malby, kterou na přelomu 50. a 60. let ovlivnil *informel*.

Na slavnostní vernisáži v pátek 24. 4. 2015 výstavu dr. Tomáš Rybička ředitel Galerie moderního umění v Hradci Králové. Výstava byla přístupna divákům i po celou letní sezónu až do 13. září 2015. V hudebním programu vystoupil flétnový soubor I FLAUTI MATTI pod vedením paní Mgr. Lucie Cabalkové ze ZUŠ Rychnov nad Kněžnou

Herbert Masaryk (1880-1915)

Orlická galerie výstavu připravila k dvojímu životnímu výročí tohoto umělce a ve spolupráci s jeho vnučkou a sbírkami českých galerií a muzeí a soukromých kolekcí. Výstava, koncipovaná také jako připomínka malířova pobytu v nedaleké Rybné a působení členů rodiny Slavíčků a Masaryků v našem kraji, byla připravena programovou součástí Poláčkova léta. Výstavu dne 19. června zahájila pravnučka Antonína Slavíčka dr. Eva Kosáková, v hudebním programu vystoupil X-tet Rychnov nad Kněžnou pod vedením Mgr. Dagmar

Zemánkové. Program Poláčkova léta připomněl dr. Jan Tydlitát.

Blanka Šperková – Kdo se chytí do mých sítí - Drátěné objekty

Výstava přední české šperkařky a výtvarnice, která již čtyřicet let intenzivně využívá ve své tvorbě specifické vlastnosti drátěného předěva a účastní se mnoha kolektivních i sólových projektů doma i v zahraničí, byla koncipována jako součást VII. Bienále české krajky ve Vamberku a Poláčkova léta v Rychnově nad Kněžnou

Výstavu zahájila 19. 6. 2015 Mgr. Martina Rejzlová, pracovnice Muzea krajky ve Vamberku, výstava byla přístupna do 13. 9. 2015

Orlický salón '15 – výtvarnice Orlických hor a Podorlicka

Ve spolupráci s patnácti výtvarnicemi byla připravena rozsáhlá přehlídka malby, kresby, grafiky, užitého umění a výtvarné fotografie výtvarnic, jejichž pracovištěm i životním prostorem jsou Orlické hory a Podorlicko. Slavnostní vernisáž 22. září obohatila módní přehlídka keramických šperků paní Jana Zamazalové. Výstava byla zpřístupněna až do 1. listopadu 2015.

František Alexandr Heber a jeho hrady, tvrze a zámky na vrších

Výstava kreseb, grafických listů a knih byla koncipována jako připomínka 200. výročí narození autora první české ilustrované encyklopedie českých hradů a zámků a byla připravena ve spolupráci s Kolowratským zámkem v Rychnově nad Kněžnou, NPÚ, pracovištěm Josefov, Historickým ústavem Akademie věd v Praze, Oddělením starších českých dějin Národního muzea v Praze Muzeem hlavního města Prahy a Oblastním muzeem v Litoměřicích. Výstavu na slavnostním zahájení dne 22. září uvedl Ing Jiří Slavík z Národního památkového ústavu, ÚOP v Josefově. Výstava trvala do 1. listopadu 2015.

Na výstavu **František Alexandr Heber a jeho hrady, tvrze a zámky na vrších** volně navazovala velká interaktivní výstava **Král do boje táhl / Doba hradů**, zapůjčená Městským muzeem a galerií v Poličce. Výstava Král do boje táhl byla pojata interaktivní formou a umožnila dětem vstřebávat informace nejenom sluchem a zrakem, ale především hmatem a vlastní aktivní činností. Děti i všichni ostatní návštěvníci měli možnost poznat tíhu výzbroje pěšáků či rytířského brnění i půvab historického šatstva - replik dobových oděvů, klobouků, vyzkoušet náradí, náčiní a mnohé další.

Tato výstava byla hojně navštěvována i dětmi do 6 let s MŠ i s rodiči.

Výstava byla zpřístupněna od 30. září do 1. listopadu 2015.

Na závěr výstavní sezóny připravila Orlická galerie ve spolupráci s Městskou knihovnou v Rychnově nad Kněžnou a Masarykova ústavu a Archivu AV ČR přednáškový večer

Dvojí výročí malíře Herberta Masaryka (1880–1915)

Večer se uskutečnil ve středu 4. listopadu 2015 v 18 hodin v Malém sále Pelclova divadla. Přednášeli paní PhDr. Helena Kokešová, Ph.D., a paní PhDr. Hana Klínková z Masarykova ústavu a Archivu AV ČR a paní PhDr. Eva Kosáková. Večera se také zúčastnila paní Charlotta Kotíková, vnučka malíře a pravnučka prezidenta T. G. Masaryka.

Návštěvnost 2 468 osob

Synagoga - památník Karla Poláčka

Návštěvní doba:

květen – září: denně kromě pondělí : 9.00 – 12.00 13.00 – 17.00

říjen: na vyžádání zájemci si mohou prohlídku telefonicky domluvit i na jinou dobu .

V synagoze jsou **dvě stálé expozice**: v jedné části je možné se seznámit s životem a dílem významného rychnovského rodáka Karla Poláčka, další slouží jako expozice k historii judaizmu v regionu.

Dále se může návštěvník seznámit s průběhem židovských svátků na samostatné výstavce.

Z důvodu nesrovnalostí ve výběrovém řízení nedošlo k celkové rekonstrukci budovy, která měla proběhnout v roce 2015.

Muzeum avizovalo na svých stránkách uzavření této expozice, dále nebylo možné v synagoze pořádat další akce (koncerty v rámci Poláčkova léta, koncerty ZUŠ...) a to se velice podepsalo na návštěvnosti.

Po dohodě se zřizovatelem rozhodlo vedení instituce o vypovězení nájemní smlouvy, s tím, že v roce 2016 již nebude tuto expozici provozovat.

Návštěvnost: 897 osob

Sýpka – Rokytnice v Orlických horách

Provozní doba

úterý – neděle: 9.00 – 17.00

<http://www.sypka-moh.cz/cz/>

Hlavní expozice, nazvaná "**Přírodou za řemesly Orlických hor**" je situovaná do tří podlaží a jak již název napovídá, věnuje se stejnou měrou přírodnímu prostředí Orlických hor a problematice regionální řemeslné produkce, přičemž zejména zdůrazňuje vazby mezi nimi. Expozice je doplněna řadou interaktivních prvků, které mimo dospělých zaujmou především děti, čímž napomáhají k snadnějšímu předávání informací. Mimo systému tzv. interaktivních podlah se jedná především o infokiosky, pracovní listy a šuplíky ve kterých mohou zvědaví návštěvníci nacházet odpovědi na své otázky.

K doplnění hlavní expozice slouží program "Řemesla zaniklá, oživovaná, živá" který návštěvníkovi nabízí možnost některá místní typická řemesla vyzkoušet a vytvořit si tak o nich lepší představu. Jako průvodce jim při tom slouží nejen informace obsažené ve vitrínách vztahujících se k danému řemeslu, ale také krátký instruktážní film promítaný přímo na "pracovním" stole.

Při rekonstrukci budovy, stejně jako při tvorbě expozice bylo samozřejmě také pamatováno na handicapované návštěvníky. Budova je kompletně bezbariérová, popisky jsou mimo klasického textu

vyvedeny i v braillově písmu a mimo audio průvodců jsou k dispozici pro sluchově handicapované i video průvodci s texty ve znakové řeči.

Akce pořádané v rámci činnosti expozice Sýpka byly soustředěny do jediného souhrnného projektu nazvaného Rokytnický muzejní rok 2015

Projekt Rokytnický muzejní rok 2015 je pásmem výstav, přednášek, audiovizuálních projekcí a workshopů, jejichž primárním cílem je edukace obyvatel a návštěvníků Rokytnice v Orlických horách, stejně jako rozvoj možností jejich kulturního využití. Sekundárním záměrem je snaha přispět k prezentaci města jakožto centra kultury zdejšího regionu, a tím napomoci k růstu zdejšího cestovního ruchu.

Akce uvedené v rámci tohoto projektu byly uspořádány pracovníky expozice Sýpka - Muzeum Orlických hor (dále jen Sýpka), pobočkou Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou (dále jen Muzeum). Mimo kmenových zaměstnanců muzea se na přípravě akcí aktivně podíleli také pracovníci Římskokatolické farnosti Rokytnice v Orlických horách, města Rokytnice v Orlických horách, Villa Nova Uhřetínov, o.s., Československé obce legionářské, Hvězdárny v Úpici a externí odborníci (přednášející) působící mimo veřejný sektor. Žádný z počínů připravených v rámci Rokytnického muzejního roku by se také neuskutečnil nebýt finanční podpory města Rokytnice v Orlických horách.

Jednotlivé akce byly většinou cíleny na různé skupiny obyvatel. Akce spojené s významnými svátky byly pomocí workshopů a tvořivých dílen zaměřeny zejména na rodiny s dětmi. Naproti tomu odborné a popularizační přednášky hledaly své publikum především v řadách dospělých a seniorů. Mimo tento rámec proběhlo i několik akcí zaměřených na širokou veřejnost.

Hromnice v muzeu - 31.1. 2015

Hromnice jsou zlidovělým církevním svátkem, jehož tradice a kořeny sahají hluboko do středověku. Tehdy byl v 5. století původně pohanský svátek asimilován křesťanským náboženstvím. V lidovém prostředí je převážně spjat se svěcením svící, tzv. hromniček, které měly sloužit jako ochrana před bleskem či požárem.

Program Hromnic v muzeu byl postaven právě na zvyku svěcení hromniček. Návštěvníci dostali možnost si z předem připraveného rozpuštěného vosku vyrobit vlastní svíčku technikou smáčení knotů. K dispozici byly různé druhy vosků, parafínů a dalších materiálů na dozdobení svící.

Slunce ve stínu zatmění: 14. 3. 2015

Přednáška Radovana Mrlláka uspořádaná ve spolupráci s hvězdárnou v Úpici. Obsahem a účelem bylo seznámení posluchačů s nejnovějšími poznatky z oblasti astronomie a výzkumu Slunce. Dozvěděli se nejen informace o "našem" Slunci, ale i o hvězdách ve vzdálených solárních systémech. Velká pozornost při tom byla věnována problematice slunečních zatmění, a zejména očekávanému částečnému zatmění Slunce z 20. 3. 2015. Vzhledem k nepřízni počasí bohužel nebylo možné provést plánované pozorování Slunce. Návštěvníci si tak alespoň mohli prohlédnout moderní dalekohled používaný profesionály k astronomickým pozorováním.

Společné pozorování

částečného zatmění Slunce:

20.3.2015

Částečné zatmění Slunce je poměrně vzácný astronomický úkaz opakující se jednou za několik let. Zatmění z 20. 3. 2015 navíc bylo v tuzemských zeměpisných oblastech pozorováno jako téměř

úplné. Informace o mechanismu vzniku i významu pro studium vesmíru mohli návštěvníci získat s týdenním předstihem na přednášce uspořádané v Sýpce u této příležitosti. Nyní si však spolu s námi mohli díky připraveným speciálním filtračním brýlím vychutnat zatmění "na živo". Díky příznivému počasí bylo možné zatmění pozorovat v celém jeho průběhu. Přímé pozorování před Sýpkou si mimo běžných návštěvníků nenechali ujít ani žáci Základní školy v Rokytnici.

Velikonoce v muzeu: 5.4.2015

Evropská společnost byla po staletí zásadním způsobem formována zejména křesťanským náboženským učením. Není proto divu, že hlavní křesťanský svátek Velikonoce, připomínající Kristovo zmrtnýchvstání patří, dodnes k celosvětově nejoblíbenějším svátkům. Jeho připomenutí se proto logicky ujala i Sýpka - Muzeum Orlických hor.

Velikonoce v muzeu byly v souladu s obecným zaměřením expozice Sýpka zaměřeny na cílovou skupinu rodin s dětmi. Cílem bylo, v souladu s obecnými zásadami muzejnictví, nejen pobavit návštěvníky, ale především jim přinést informace o tomto svátku a podílet se tak na zachování našich kulturních tradic.

Pro návštěvníky, kteří přišli do velikonočně vyzdobené Sýpky byl připraven bohatý program. K dispozici bylo množství předem připravených vyfouklých vajec, z nichž si návštěvníci za pomoci temper, vosku, slámy či drátku vyrobili své vlastní kraslice. Těmi potom bylo možno ozdobit jarní osení, které si každý návštěvník mohl odnést domů. Velkému zájmu se také těšilo pletení pomlázek. Každá návštěvník měl možnost si z připraveného proutí uplést svou vlastní.

Den památek : 18.4.2015

Stejně jako v loňském roce byl Den památek připraven v úzké spolupráci s Městem Rokytnice v Orlických horách. Vzhledem k tématu Dne památek 2015, kterým byla šlechtická sídla rodu Nosticů v Dolním Slezsku a Čechách, se do příprav tentokrát zapojil také Zámek Rokytnice v Orlických horách. V rámci akce si mohli návštěvníci prohlédnout za normálních okolností nepřístupné prostory "Sálu předků" v rokytnickém zámku. Dojem z prohlídky byl umocněn také poutavým rozbořem výzdoby a ikonografických prvků, který přednesl starosta města Bc. Petr Hudousek. Následující program se odehrál v prostorách muzea Sýpka. Přednášku na téma šlechtická sídla rodu Nosticů společnými silami odprezentovali Bc. Petr Hudousek a Ing. Oldřich Pešek.

Rokytnická muzejní noc: 6. 6. 2015

Muzejní noc je příležitostí představit muzeum v atraktivním netradičním čase. Součástí programu bylo tentokrát promítání prvních dvou částí filmu Rokytnice pod patronací svaté Anny, který vznikl za významné podpory města Rokytnice a Královéhradeckého kraje. Doprovodným programem pro hravější návštěvníky byla detektivní hra nazvaná Záhada paní Sovy, v jejímž rámci probíhalo fiktivní vyšetřování loupeže v muzeu. Program vyvrcholil po dvaadvacáté hodině prohlídkou tzv. zámeckého kostela s komentářem Petra Hudouska mladšího. Po vlastní prohlídce se na místě spontánně rozběhla diskuze návštěvníků s přednášejícím.

Československé legie ve Francii: :8.8. – 30.8.2015.

Putovní výstava 100 let legií - Československé legie ve Francii byla vytvořena v rámci projektu Legie 100. Její tvorbu zajistila Československá obec legionářská ve spolupráci s vojenským archivem. Výstava sestávající z více než čtyřiceti samostatně stojících panelů seznámila návštěvníky se vznikem československého zahraničního vojska ve Francii a jeho osudy od jeho počátků v roce 1914 až po definitivní návrat do vlasti v roce 1920. Mimo vlastních textů panely obsahovaly zejména množství dobových fotografií zachycujících jak klíčové, tak i méně významné okamžiky z života československých legií. Stejně jako loňská výstava (Československé legie v Rusku) byla i tato výstava obohacena o movité artefakty z období první světové války ze sbírek Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

Výstava byla zahájena vernisáží, které se mimo jiných zúčastnili i uniformovaní zástupci Královéhradecké jednoty Československé obce legionářské, kteří ochotně preferovali nejen o výzbroji a výstroji, ale také o životní realitě těchto dobrovolnických ozbrojených složek zahraničního odboje. Slavnostního přípitku na zahájení výstavy se ujal starosta Rokytnice v Orlických horách Bc. Petr Hudousek, který pohovořil o zásadní nezastupitelné úloze legií pro vznik samostatného národnostního státu Čechů a Slováků.

Vyrob si svého draka: 3.10.2015

Pouštění draků je tradiční podzimní zábavou, jejíž kořeny lze vystopovat ve staré Číně již před třemi tisíci lety. V Evropě se s nimi poprvé setkáváme počátkem sedmnáctého století v Anglii, Itálii a Nizozemí. Od osmnáctého století jsou tyto jednoduché létající stroje využívány zejména jako pomůcky při studiu atmosferických jevů (známé jsou např. pokusy s blesky Benjamina Franklina). Pouštění draků postupně zlidovělo a stalo se oblíbeným

podzimním rozptýlením napříč generacemi. Sýpka na tuto prastarou kratochvíli navázala zorganizováním tvořivé dílny, jejímž účelem bylo nejen pobavit návštěvníky, ale především pomoci udržet povědomí o této staré tradici. Návštěvníci měli za pomoci pracovníků Sýpky možnost vyrobit si z připraveného materiálu funkčního papírového draka.

Dušičky v muzeu : 31.10.2015

Svátek všech zemřelých, lidově nazývaný dušičky, patří k tradičně k nejoblíbenějším českým svátkům. V současné době je na vzestupu také slavení původně irského svátku Všechny svatých, obvykle nazývaného halloween. Oba svátky připadají na stejné období, rozdíly mezi nimi se začínají pomalu stírat a kdysi tradiční dušičky pomalu ustupují do pozadí.

Akce dušičky v muzeu měla nenásilnou formou připomenout svátek všech zemřelých a zároveň ukázat jak rozdílné, tak společné rysy obou svátků a jejich původ. Nejzajímavější a nejvýraznější aspekty obou svátků tak byly v rámci akce přichozím představeny formou prezentace. Zároveň měli návštěvníci možnost si v průběhu akce vyřezat svou vlastní lucernu z řepy. I když je tento zvyk v dnešní době spojován zejména s halloweenem, jeho původ sahá až ke keltskému etniku, které obývalo i středoevropský prostor. Pro navození atmosféry bylo vždy v podvečer několik řepných luceren rozsvíceno i před budovou Sýpky. Zbylá řepa a odřezky z ní byly věnovány jako krmivo pro lesní zvěř.

Na Dušičky v muzeu volně navázala akce **Rozsvícené nádvoří** pořádaná ve spolupráci se zámekem v Rokytnici v Orlických horách.

Vítání adventu v Sýpce: 28.11.2015

Vánoce jsou bezesporu světově nejoblíbenějším svátkem. Období přípravy na tento svátek, je obvykle nazýváno advent a pojí se s řadou zvyků a obyčejů. Jedním z nejznámějších je zapalování svíček na adventních věncích, z nichž každá symbolizuje jeden týden před Vánoci. V současné době se pomalu začíná vytrácet původní význam podobných zvyků. Původně symbolické předměty se tak stávají pouhou dekorací a

obchodním artiklem. Připomínáním původního významu starých tradic a zvyklostí můžeme napomoci k jejich zachování.

Program této akce byl postaven především na vlastní rukodělné tvorbě návštěvníků. Z připraveného materiálu si příchozí mohli uplést adventní věnec, který následně zdobili nejrůznějšími přírodními materiály.

Adventní jarmark: 12.12.2015

Stejně jako v roce 2014 se Sýpka významně podílela na přípravě Adventního jarmarku pořádaného zámkem v Rokytnici v Orlických horách. Role Sýpky v přípravách spočívala zejména v zajištění exponátů prezentovaných na zámku v rámci výstavy Vánoce na zámku. Vystaveno zde bylo zejména liturgické náčiní a oděvy, předměty z každodennosti zámecké vrchnosti nebo třeba původní zámecký buben. Nedílnou součástí byla také příprava a zajištění provozu dvou tvořivých dílen. První z nich byla věnována výrobě vánočních ozdob ze skleněných perlí. Druhá, zrealizovaná s významnou pomocí sdružení Villa Nova Uhřínov, umožňovala návštěvníkům tvorbu lojového krmítka pro ptáky.

Cílovou skupinou jsou návštěvníci hor i místní obyvatelé a to zejména rodiny s dětmi a senioři. Tomu odpovídá i složení návštěvníků. Z celkového počtu návštěvníků tvoří téměř jednu třetinu návštěvníci mladší 18 tel.

Návštěvnost : 6 081 evidovaných návštěvníků

Zde došlo ve srovnání s rokem 2014, kdy byla Sýpka otevřena jako nová, k mírnějšímu poklesu návštěvnosti

Muzeum krajky Vamberk

- Otevřeno:
 - v dubnu a říjnu od úterý do neděle
9:00 - 12:00, 13:00 - 16:00,
 - od května do září od úterý do neděle
9:00 - 12:00, 13:00 - 17:00,
 - od listopadu do března od úterý do pátku

9:00 - 12:00,
13:00 - 16:00

Muzeum krajky prezentuje české krajkářství v jedinečné expozici, která sleduje proměny krajky v Čechách v uceleném sledu vývoje od počátku 18. století. Vychází z bohatství krajek lidových, ukazuje, jak se krajka měnila ve výrazu i funkci pod vlivem odborného školství a umělecké tvorby. Kolekce krajek ze světových výstav a další díla významných umělců dokazují, že rejstřík výrazů a schopnosti krajky se zdá být nekonečný.

Výstavy:

Pec nám spadla aneb vítejte ve Vamberku ve 14.- 15. století: 2.4. – 31.5.2015

Na této výstavě se mohla veřejnost seznámit s nálezy z archeologického výzkumu v centru Vamberka při kterém se podařilo objevit hrnčířskou pec. Součástí slavnostního otevření výstavy byl i výpal keramiky.

Výstavu uvedla archeoložka muzea PhDr. Martina Beková. Výpal keramiky byl zajištěn ve spolupráci se střediskem experimentální archeologie Villa Nova.

Výstava byla na hlavní sezónu ukončena a ještě byla znovu instalována v podzimních měsících.

Muzejní noc: 29.5.2015

První vamberecká muzejní noc odstartovala v 19. hodin. Návštěvníci měli možnost prohlédnout si expozici ve večerních hodinách, poslechnout si smíšený komorní soubor X-tet, sledovat výpal keramiky ve středověké peci, zakoupit si výborné občerstvení, které zajišťovala kavárna Láry Fáry. Ve stejném termínu proběhla i Noc kostelů, takže se návštěvník mohl podívat i do kostela sv. Prokopa. Tato akce se setkala s velkým ohlasem.

Noc literatury: 13.5.2015

Muzeum krajky bylo jedním z míst, kde proběhla jedna část noci s literaturou. Ve Vamberku se četlo v kostele sv. Prokopa, na radnici a v naší expozici. Akci připravila Městská knihovna ve Vamberku a četly se ukázky ze slovenské literatury. Obě instituce se dohodly, že další ročník této akce proběhne celý v muzeu.

Krajka v lidovém prostředí: 9.6 – 30.9.2015

Výstava nám umožnila porovnat tradiční techniku paličkované krajky se strojní výrobou. TOPAK spol. s r. o. Drnovice zapůjčila starý paličkovací stroj a děrovačku, na které se tvořily děrné štítky do stroje a ukázky strojové krajky. Součásti krojů s nádhernými, ručně paličkovánými krajkami byly zapůjčeny z Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici a z Východočeského muzea v Hradci Králové. Paličkovací stroj se stal hitem výstavní sezóny, návštěvník měl možnost zatočit si klikou a vyrobit si kousek strojové krajky, který si mohl odnést.

Tento úspěch přiměl pracovníky muzea usilovat o získání svého vlastního stroje. Ve spolupráci s firmou TOPAK spol. s.r.o. a za finanční podpory zřizovatele se podařilo sehnat vlastní paličkovací stroj, který se jistě stane velkým tahákem pro návštěvníka.

Pro veřejnost bylo venku sehráno i divadelní představení **Karkulka aneb pozor na myslivce** v podání divadelního souboru Černí šviháci z Kostelce nad Orlicí.

Na venkovní scéně se také odehrál **benefiční koncert**, jehož výtěžek z dobrovolného vstupného byl věnován hospicu Setkání. Vystoupil vamberecký Uni Big Bend.

Prostor zahrady rovněž využila místní základní škola, která si ho vybrala pro slavnostní vyhodnocení sportovních a jiných úspěchů.

V roce 2015 proběhlo ve Vamberku **Mezinárodní setkání krajkářek** a muzeum se stalo jedním z nejvíce navštěvovaných míst. Módní molo bylo využito pro hlavní **přehlídku** a zahrada se stala centrem krajkářek, které si na ní po dlouhém dni chodily odpočinout a popovídat.

I v roce 2015 proběhla **retro módní přehlídka**. Tentokrát ženy ze Slatiny nad Zdobnicí předvedly kromě oděvů určených pro denní použití také svatební a slavnostní šaty.

Venkovní sezóna byla velmi úspěšná a ukázala, že je o tyto akce zájem a víme, že chceme dále připravovat ještě různorodější program.

Návštěvnost MKV: 5 314 osob

Návštěvnost expozic celkem: 17 471 osob

V roce 2015 došlo k poklesu návštěvnosti. Hlavním důvodem bylo snížení návštěvnosti v Sýpce Rokytnice v Orlických horách. Zde návštěvnost ovlivňují i klimatické podmínky.

Výrazně poklesla návštěvnost v Památníku Karla Poláčka. Zde je důvodem, že bylo oznámeno plánované uzavření synagogy v důsledku její rekonstrukce. Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou neuvažuje o jejím provozování v roce 2016.

Pro další období stojí před muzeem velká výzva s úkolem vymyslet a zkvalitnit výstavní činnost právě v Rychnově nad Kněžnou. A cílenou propagací ještě více zvýšit povědomí o nových expozicích, protože prvotní zvědavost návštěvníky již asi byla uspokojena. Je třeba se více zaměřit na propagaci akcí v nových expozicích, připravit bohatou nadílku programů na venkovní scéně v Muzeu krajky Vamberk.

Památník Karla Plachetky a výstavy v budově ředitelství

Památník Karla Plachetky - **stálá expozice** vycpanin ptactva se nachází v budově muzea na Jiráskově 2 v Rychnově nad Kněžnou. Návštěvníci mohou také soutěžit v poznávání hlasů ptáků.

Expozici ptactva navštěvují především školky a školy z okolí. V expozici je asi 700 exemplářů, kteří zastupují asi 250 ptačích druhů.

Další stálou výstavou v prostorách budovy ředitelství je „**Rychnov na historické fotografii**“ (neevidovaný počet návštěvníků – vstup zdarma).

Jednorázové akce pro veřejnost

Jako každoročně proběhl tradiční vánoční **jarmark**. Po loňské premiéře se opět uskutečnil ve spolupráci s Děčkem a Správou Kolowratského zámku. Na nádvoří zámku probíhal kulturní program a náš jarmark se odehrával v prostorách muzejní expozice v I. patře Kolowratského zámku, kde návštěvníci mohli vidět předvádění tradičních řemesel (paličkování ozdob, vyřezávání, výroby frovolitek,), mohli si zakoupit drobné vánoční dárky. Návštěvníci mohli rovněž ochutnat chutnou medovinu a další regionální produkty. Jarmark se stal již tradicí a patří ke stálým dobý adventu.. Opět byl hojně navštíven a setkal se s velkým ohlasem velkých i malých návštěvníků.

Osvětová a vzdělávací činnost

Přednášková činnost

Nedílnou součástí práce muzea je i prezentace činnosti směrem k veřejnosti ve formě přednášek a exkurzí na archeologické výzkumy.

Archeologie

Archeologové pravidelně referují o činnosti na kolokviu Výzkumy v Čechách 2015.

Archeolog muzea (B. Dragoun) zajišťuje regionální vlastivědné přednášky pro veřejnost – cca 20 přednášek, dále pořádá přednášky o regionálních dějinách-cca 23 přednášek
Ve spolupráci s Villa Novou pořádán **seminář Rekonstrukce archeologických objektů** s mezinárodní účastí (4 státy, 70 účastníků, 27 referátů).

Opakovaná prezentace na výzkumu ve Vojenicích, přímo na místě posléze v ZŠ Voděrady.
Prezentace výzkumu ve Vojenicích anglicky napsaným referátem (ve spolupráci s dr. Bláhovou) pro mezinárodní konferenci o popelníkových polích EIA, pořádané Univerzitou Hradec Králové, exkurze pro účastníky konference přímo na výzkumu.

Prezentace výzkumu Kostelec n. O. cihelna pro ZŠ Kostelec nad Orlicí během výzkumu..

Na seminářích lichenologů referuje o svých výzkumech formou přednášky RNDr. Halda

Ediční a publikační činnost

Ediční činnost:

Muzeum vydává vlastivědný sborník **Orlické hory a Podorlicko** – sv. 21, kam rovněž přispívají pracovníci muzea. Pravidelně se schází redakční rada, ve které jsou zastoupeni jak odborní pracovníci muzea, tak i externí spolupracovníci. Tento ročník vyšel ve dvou svazcích.
S obsahem jednotlivých svazků se může zájemce seznámit na web stránkách muzea
V průběhu roku 201544 již probíhala příprava dalšího čísla vlastivědného sborníku OHP.

Acta musei Richnoviensis. Sect. Natur

Pracovníci muzea publikují v odborném tisku (Zpravodaj muzea východních Čech, Zprávy české archeologické společnosti, Archeologie středních Čech, sborník Panorama, Ateliér, sborníky konferencí) i v denním tisku a v publikacích vydávaných muzeem:

Halda J. P., Kotlík P. & Štaffen Z. (2014): Biologické napadení kamene soch a reliéfů v Novém lese U Kuksu a možnosti jeho potlačení.–Zprávy památkové péče, 73(6): 536–542.

Horak J., Vodka S., Kout J., Halda J.P., Bogusch P. & Pech P. (2014): Biodiversity of most dead wood-dependent organisms in thermophilic temperate oak woodlands thrives on diversity of open landscape structures.–Forest Ecology and Management, 315: 80–85.

Svoboda D., Halda J.P., Malíček J., Palice Z., Šoun J. & Vondrák J. (2014): Lišejníky Českého krasu: shrnutí výzkumů a soupis druhů. Lichens of the Český kras/Bohemian Karst (Central Bohemia, Czech Republic): a summary of previous surveys and a checklist of the area.–Bohemia centralis, 32: 213–265.

Publikační činnost – oblast archeologie: (již publikované, nebo odevzdané k publikování)

Beková M. 2014: Záhada meče z Lipovky, Sborník OH 21.

Jan Jílek – Vít Vokolek – Martina Beková – Tomáš Bek – Kristýna Urbanová – Pavel Horník 2013“ Sídliště z časné doby římské ve Slepoticích, Archeologie Východních Čech 6, 21 – 334, Hradec Králové.

Beková, M. – Báhová – Sklenářová Z. 2015: Kostelec nad Orlicí sídliště v cihelně – rkps. Odevzdán do sborníku dr. Vokolka

Dragoun, B.-Frolík, J.-Kocman, F. 201 : Deset let aktivit na hradě Orlíku u Humpolce, Hláska – v tisku

Dragoun, B. 2015: Dvacet let „experimentálních“ setkání, Rekonstrukce a prezentace archeologických objektů 2015/4, Deštné v Orlických horách, 71-74

Bohumír Dragoun – Václav Horák – Ondřej Chvojka – Milan Metlička 2015: DIE ARCHEOPARKS IN BÖHMEN – EIN ÜBERBLICK, Bavorský sborník v tisku

Dragoun, B.-Zelenka, T. 2015: Dánsko –země skanzenů , Rekonstrukce a prezentace archeologických objektů 2015/4, Deštné v Orlických horách, 93-100

Dragoun, B.-Frolík, J.-Kocman, F. 201 : Archeologická sondáž v prostoru bašty na tvrzi v Lhotici, Hláska – v tisku

Dragoun, B.-Šindelář, J. 201 : Geofyzikální průzkum na zaniklé vsi Ždary u Nového Města nad Metují, Panorama – v tisku

Dragoun, B. 201.: Seminář “Rekonstrukce a prezentace archeologických objektů 2015”, Časopis ČAS – v tisku

Publikační činnost: Vinterová, Tereza

Josef Huppmann von Valbella - zakladatel cigaretového průmyslu a majitel velkostatku Solnice v letech 1867-1890, OHP 21/2

Josef Huppmann von Valbella – zakladatel cigaretového průmyslu a majitel velkostatku Solnice v letech 1867-1890 (dvoudílný popularizační článek v Solnickém zpravodaji)
Od závory k fabce. Zámky a klíče od středověku po 21. století (katalog k výstavě)

Publikační činnost – oblast přírodních věd

Halda J. P., Kotlík P. & Štaffen Z. (2014): Biologické napadení kamene soch a reliéfů v Novém lese U Kuksu a možnosti jeho potlačení.–Zprávy památkové péče, 73(6): 536–542.

Horak J., Vodka S., Kout J., Halda J.P., Bogusch P. & Pech P. (2014): Biodiversity of most dead wood-dependent organisms in thermophilic temperate oak woodlands thrives on diversity of open landscape structures.–*Forest Ecology and Management*, 315: 80–85.

Svoboda D., Halda J.P., Malíček J., Palice Z., Šoun J. & Vondrák J. (2014): Lišejníky Českého krasu: shrnutí výzkumů a soupis druhů. Lichens of the Český kras/Bohemian Karst (Central Bohemia, Czech Republic): a summary of previous surveys and a checklist of the area.–*Bohemia centralis*, 32: 213–265.

Joshi Y., Gagarina L., Halda J.P., Oh S.-O. & Hur J.-S. (2015): A new species and a new record of the lichen genus *Coenogonium* (Ostropales: Coenogoniaceae) from South Korea, with a world-wide key to crustose *Coenogonium* having prothalli. - *Mycosphere*, 6 (6): 667–672.

Joshi Y., Kondratyuk S.Y., Lőkös L., Halda J.P., Oh S.-O. & Hur J.-S. (2015): New species and new records of lichenicolous fungi from South Korea. - *Mycosphere*, 6(4): 493–500.

Peksa O., Bouda F., Halda J. P., Malíček J., Svoboda D., Uhlík P. & Vondrák J. (2015): Lišejníky starých porostů Českého lesa. - *Český les*, 14: 41-45.

Doležal, J. (2015): *Ranunculus arvensis*. In: Hadinec, J. & Lustyk, P. [eds.], *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XIII.* – Zpr. Čes. Bot. Společ. 50/1: 96.

Doležal, J. (2015): *Veronica peregrina*. In: Hadinec, J. & Lustyk, P. [eds.], *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XIII.* – Zpr. Čes. Bot. Společ. 50/1: 118, 120-121.

Doležal, J. (2015): *Viola rupestris*. In: Hadinec, J. & Lustyk, P. [eds.], *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XIII.* – Zpr. Čes. Bot. Společ. 50/1: 124-126.

Východočeský botanický zpravodaj 2015

Doležal, J. (2015): *Noccaea caeruleascens*. In: Kučera, J. & Kaplan, Z. [eds.], *Příspěvky ke květeně východních Čech. 6.* – Východočeský botanický zpravodaj, Hlinné, 16: 21.

Doležal, J. (2015): Botanická exkurze do Týniště nad Orlicí. – Východočeský botanický zpravodaj, Hlinné, 16: 7–11.

Doležal, J., Halda, J. P. & Samková, V. (2015): Hodnocení činnosti Východočeské pobočky ČBS za rok 2014. – Východočeský botanický zpravodaj, Hlinné, 16: 23–25.

Propagace činnosti muzea

Muzeum doplňuje údaje o své výstavní a ediční činnosti na internetových stránkách <http://www.moh.cz>, které byly v roce 2014 radikálně změněny. Dále v regionálním tisku, na regionálních rozhlasových stanicích. Muzeum ovšem nemůže ovlivnit, kdy a zda vůbec budou pozvánky na některé akce zařazeny do vysílání. Osvědčuje se spolupráce s informačními centry, kam jsou údaje o všech akcích automaticky zasílány.

Na placené propagační šoty a reklamní akce nemá muzeum finanční prostředky, takže využívá různých bezplatných informačních portálů a nabízených akcí. Bohužel i výlep plakátu je omezen na určitá místa a na některé akce.

Ke všem výstavám byly vydány drobné tisky s reprodukcemi děl a popularizačními a informačními texty.

Vzdělávání pracovníků

Vzdělávání pracovníků muzea je řešeno účastí na odborných seminářích, školením a kurzech, které pořádá AMG či jiné organizace (např. školení Demus, CES, daňové a právní předpisy, autorské právo,...)

Ředitelka organizace se rovněž účastní seminářů, školení ať již k otázkám odborným nebo právním.

Bohužel, některé odborné semináře, které pořádají jiné subjekty, jsou nad finanční možnosti instituce.

Pravidelně je rovněž zajišťováno povinné školení řidičů referentských vozidel, o ochraně a bezpečnosti při práci a požární školení.

Vedení muzea tvoří: ředitelka organizace, její zástupce, ekonom a vedoucí jednotlivých oddělení /vědeckovýzkumného, sbírkotvorného, vedoucí pobočky Muzeum krajky Vamberk. Nově je určen vedoucí pobočky Sýpka Rokytnice.

V organizaci je zpracován plán vnitřní kontroly a zápisy jsou uloženy u ředitelky organizace a do modulu ročních zpráv MFČR jsou odesílány hlášení dle platné legislativy.

V Rychnově nad Kněžnou 27.2. 2014

Dle podkladů pracovníků zpracovala Irena Krejčí, ředitelka organizace

Sýpka Rokytnice v Orlických horách – foto akce 2014

Advent v muzeu

Tajupný včelí svět

100 let legií

Velikonoce v muzeu

Z dílniček

Sýpka získala ocenění v soutěži Gloria Musealis 2013!

Dobrá věc se podařila! Sýpka - Muzeum Orlických hor získala ocenění v prestižní národní soutěži Gloria Musealis. Zvláštní ocenění udělené na návrh čestné komise soutěže získala i přes rekordní účast 90 soutěžních projektů. Sýpka se tak prosadila i v nemalé konkurenci nejen regionálních muzeí, ale také gigantů jako jsou národní a zemská muzea.

CENA GLORIA MUSAEALIS 2013

Ministerstvo kultury České republiky
a Asociace muzeí a galerií České republiky
udílují na doporučení čestného výboru
Národní soutěže muzeí Gloria musealis

zvláštní ocenění

v soutěži o Cenu Gloria musealis
v kategorii Muzejní počin roku 2013

Muzeu a galerii Orlických hor
v Rychnově nad Kněžnou za projekt
„Sýpka – Muzeum Orlických hor“

Ministerstvo kultury České republiky

GLORIA MUSAEALIS

Předseda čestné komise a galerií České republiky

Muzeum krajky Vamberk

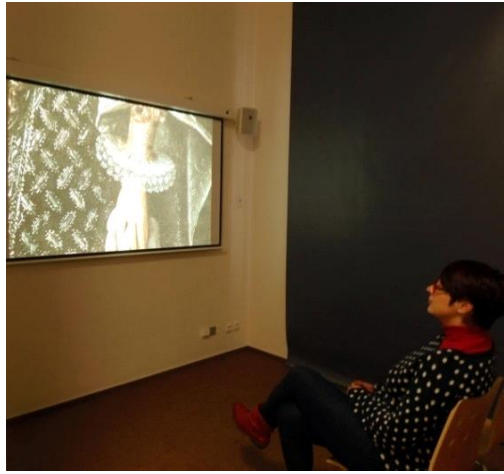
slavnostní zahájení

módní přehlídka slavnostní zahájení

Z expozice

Výroční zpráva 2014.

Zpracovala: Irena Krejčí, Eva Horáková.

Rychnov nad Kněžnou, Muzeum a galerie Orlických hor 2015.